

844/2
МА 561

ХРИСТИНА БІЛОУС

ВЕРТЕПНА ЗІРКА

мл 844к 561 2-3

ХРИСТИНА БІЛОУС

ВЕРТЕПНА ЗІРКА

ВІРШІ

Для молодшого та середнього шкільного віку

Витинанки авторки
в оформленні Олександра Пелешка

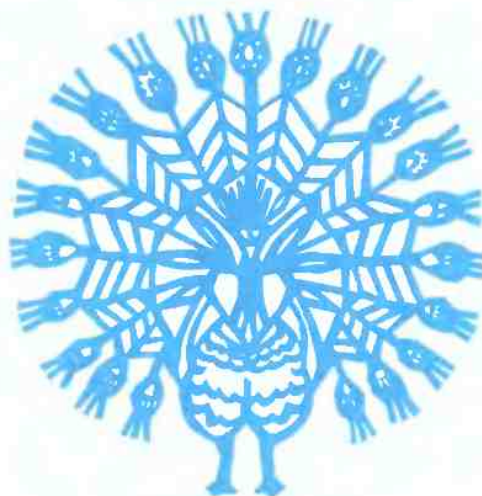

Городський центр
ДЛЯ ДІТЕЙ
в Застоліс

КИЇВ «ВЕСЕЛКА» 1992

*Ліричні
та гумористичні вірші
школярки зі Львова
про красу та поетичність
навколишнього світу.
Вірші ілюстровані
витинанками юної авторки.*

Передмова
Анатолія Качана

Б 4803640202—096 136.92.
206—92

ISBN 5-301-01566-4

© Христина Білоус, 1992
© Христина Білоус,
витинанки, 1992
© Олександр Пеленко,
оформлення, 1992
© Анатолій Качан,
передмова, 1992

ПИСАНКОВИЙ СВІТ ХРИСТИНИ БІЛОУС

Сьогодні ми можемо назвати не одне ім'я справді юних поетів (переважно поетес), котрі перші книжечки видали у шкільному віці. Це Ніка Турбіна і Віка Івченко, Софійка Когут і Віка Ветрова...

Особливість же таланту Христини Білоус, п'ятнадцятирічної школярки зі Львова, в тому, що дівчинка бачить художні образи у слові і витинанках одночасно. Можливо, не всі знають, що таке витинанка? Це стародавнє українське мистецтво, яке було довгий час нами призабуте, а сьогодні знову відновлюється, розквітає.

Витинати з паперу візерунки, ми певні, пробував кожен із вас, юні читачі, хоча, можливо, ви й не знали назви цьому мистецтву. Згадайте, як під Новий рік, прикрашаючи кімнату, вирізали ви зірочки-сніжинки найрізноманітнішої форми... Виявляється, що звичайними ножицями із звичайного паперу можна вирізати не лише зірочки чи квіточки, а й цілі картини, ілюструвати ними літературні твори, як це і робить Христина, ілюструючи власні вірші.

Христина рано почала писати. Пам'ятаю, як в Одесі на творчому семінарі обдарованих дітей п'ять літ тому дівчинка читала свої найперші ще зовсім дитячі вірші про травичку, по якій «пливуть кульбаби і весну везуть до баби», про сонце на гойдалці, про чорних птахів, що посідали на антену... Мене вразило тоді її безпосереднє сприйняття світу, її дивна країна дитинства, в якій можна відтанути, зігрітися душею, у якій так сонячно і затишно.

Так само рано, з другого класу, прищепила дівчинці любов до витинанки народна майстриня Любов Михайлівна Процик. Що ж більше захоплює нашу авторку? На це важко відповісти, хоча все-таки вона мріє стати художницею, як її сестра та батько. Поезія ж доповнює, розширює мистецькі обрії школярки.

Про що ж пише Христина? Про відважного сніговика, двох пліткарів і осінню гаву, безпритульних друзів собаку і kota і, звичайно, про рідне місто, до якого вона так по-дружньому звертається:

*Пане Львово, збуди свої леви,
Хай побачать розквітлі дерева.*

З часом збагачується дівчинка життєвим досвідом, глибшими роздумами і почуттями. Так само збагачується і її поезія. Але радісно, що не втрачається та наївна віра у чарівність світу, що, як роса на траві, зблискує природними самоцвітами.

У віршах Христини є рух, динаміка, простір, як у витинанці, де кружляють у безконечності узорі, де немає повтору, але є вічний колообіг життя, всесвіту:

*Пішов дощ як з відра,
Закрутився у писанці світ.
Як рогата коза, гроза
Розполохала перший цвіт.*

Часом, як і в житті, у віршах задума і печаль, бо:

*Наївність з моди відійшла,
Всі вже говорять просто.
Так сумно, що тепер у нас
Казки — нечасті гості...*

Але довго сумувати дівчинці не дають її різноманітні захоплення. Вона любить народні строї, сама видумує узори, вишиває сорочки. Найбільше свято душі — Різдво і Великдень, коли повніше розкривається людина, яка молитвою промовляє до Бога. Народні звичаї, цікаві ритуали свят, як цілюще джерело, живлять творчу фантазію Христини, дають їй той імпульс зацікавлення, радості, коли душа — щира і наївна — прагне ввібрати в себе цей світ, щоб потім виявити себе у слові, в малюнку.

Так, під час зимових свят разом із членами літературного шкільного гуртка «Тронка» Христина ходила з вертепом. Із цих вражень народились витинанки «Тріє царів», «Посівальники», «Вертеп», «Ангел». У різдвяному вірші юна поетеса передає радісний настрій вертепників:

*Наш вертеп — як веремія,
Я за дідька в ньому дію
І братаюся з чортами,
Кругим віхолу хвостами...*

На Великдень Христина випікає паски і баранці, розписує писанки, які чимось нагадують кольорову витинанку з церквами і хрестами, вимережаними узорами гуцульського вишиття.

«Вертепна зірка» — перша книжка юної поетеси і художниці. Вона склалася із творчого доробку дитячих літ.

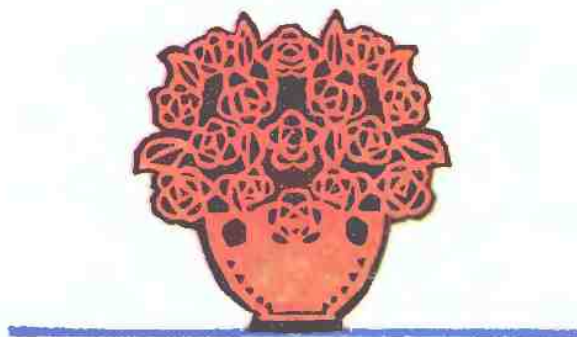
Тож увійдім у цей гостинний витинанково-поетичний світ, який створила юна львів'янка. Увійдімо і подивуймося разом з авторкою красою української землі, пошануймо народні традиції — заколядуймо, пощедруймо, а потім порадіймо воскресінню світу і людського духу.

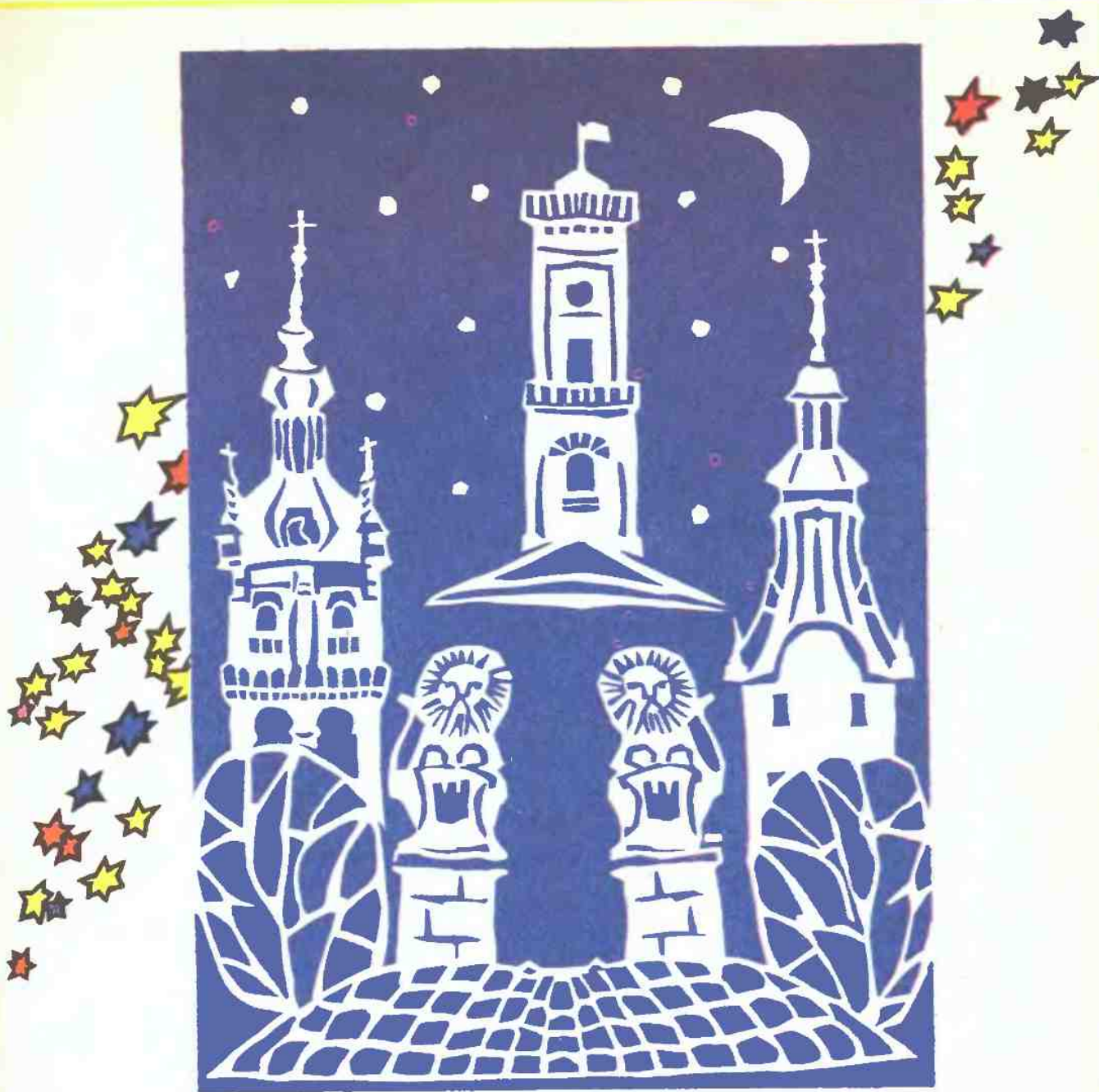
Юний читачу! Коли ти прочитаєш цю книжечку з витинанками, можливо, теж захочеш спробувати витяти з паперу чарівну квіточку, паву, хатинку чи небо, всіяне дивовижними зірками. Піддайся цьому бажанню! Справжня творчість завжди захоплює, дарує несподівану радість.

А нашій юній авторці, яка, до речі, за гороскопом Лев, побажаємо, щоб їй добре творилося у місті Лева, щоб поезія і витинанки були завжди з нею.

Щасливої дороги, Христино!

Анатолій КАЧАН

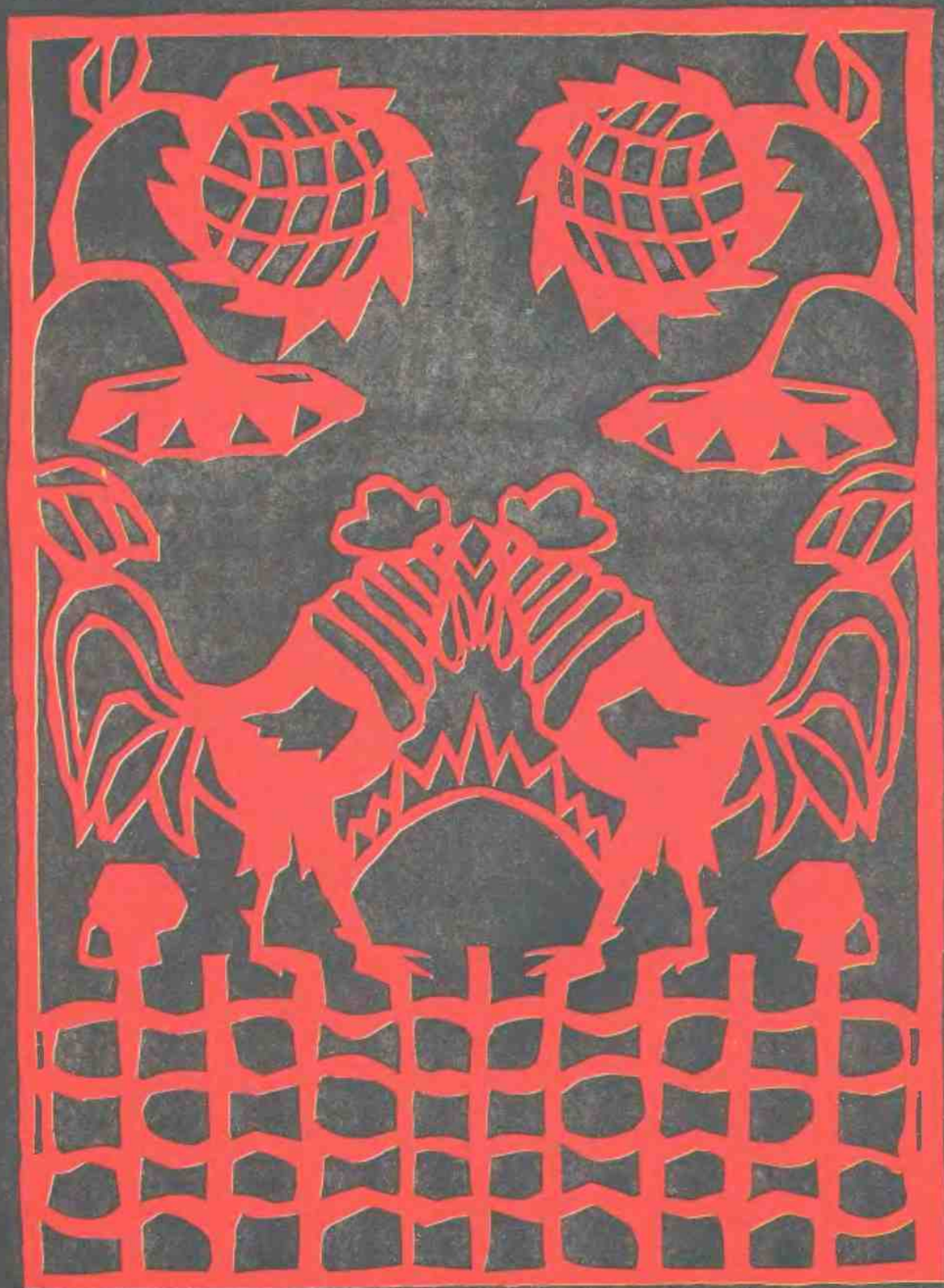

ДО ЛЬОВОА

Ти чарівний у зоряній тиші,
Ліхтарі золоті виколисуєш...
Подарую тобі колисанку,
Будеш снити до самого ранку.

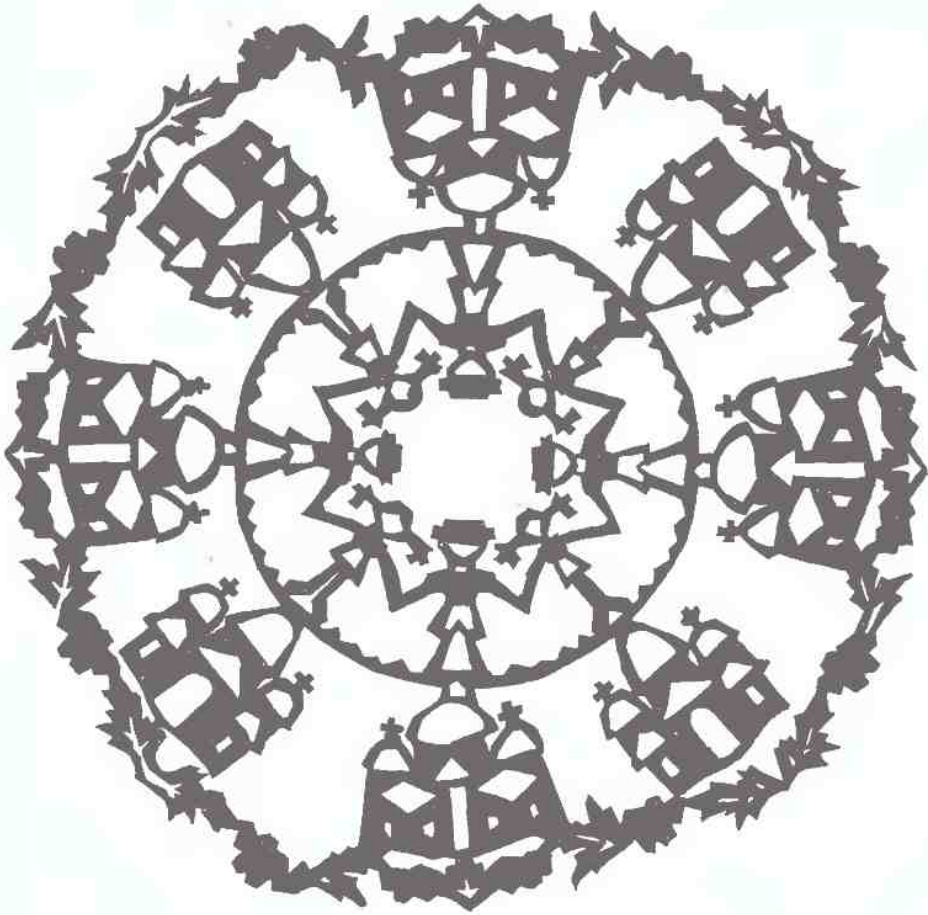
Дощ уміє твої сірі очі,
Сонце висушить роси охоче.
Пане Львово, збуди свої леви,
Хай побачать розквітлі дерева.

ВЕЛИКДЕНЬ

Завела нас веснянка у коло,
Красне сонце веде всіх за руки.
І квітки, наче струни, навколо
Тасмничі розхлюпують звуки.

І земля — ніби писанка світла —
Кольорова, весела сьогодні.
В церкві люди — святкові й привітні.
Воскресаєм у дні великодні.

СОНЦЕ НА ГОЙДАЛЦІ

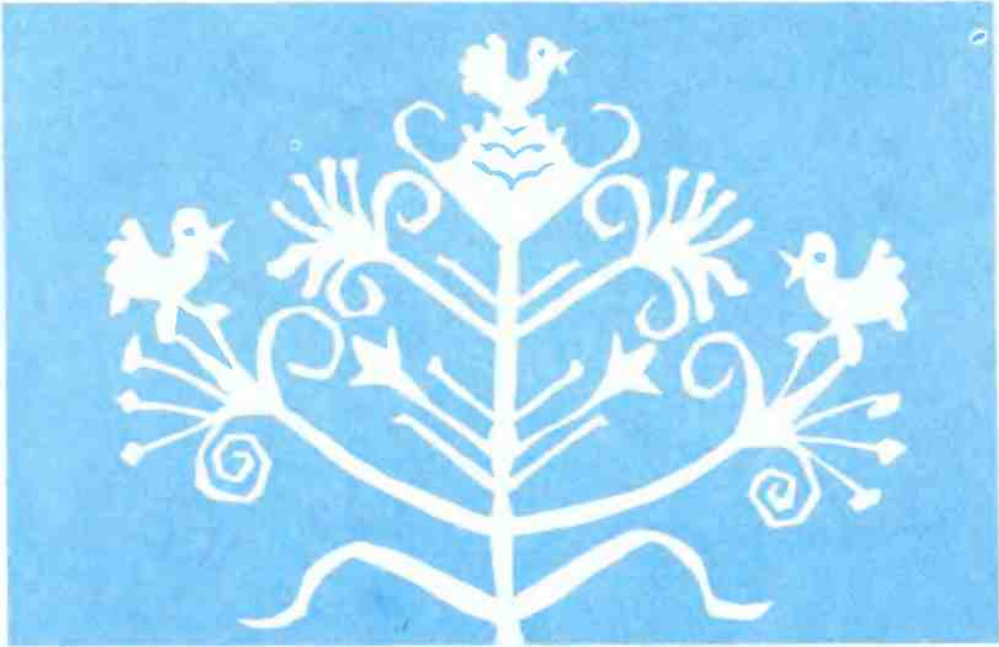
Солодко ніч зіркоока спала,
Аж поки півники заспівали...
Сонце на гойдалці

 хить та хить,
Зі сходу на захід
 летить і летить.

КОЛИСКОВІ

Співа колискову онучці бабуся,
А сину малому — кохана матуся.
Для темної нічки, що сні підглядає,
Невтомний годинник співає.

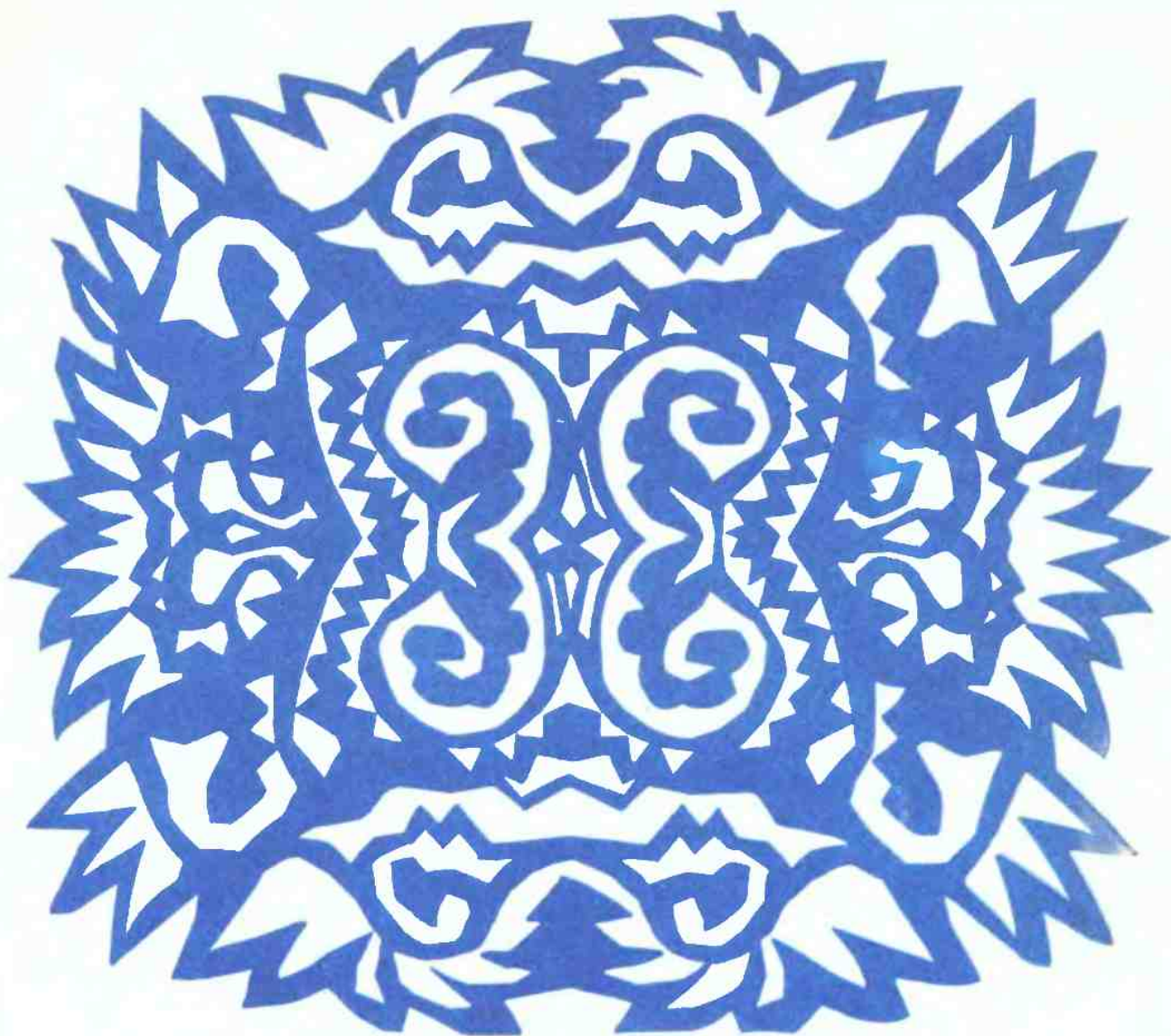
СОН

Полетів кудись сон
Від молочних вікон.
Над полями снував
І траву лоскотав.

Десь в далеких краях
На веселих вітрах,
Мов кульбаба, літав
І все тиші шукав.

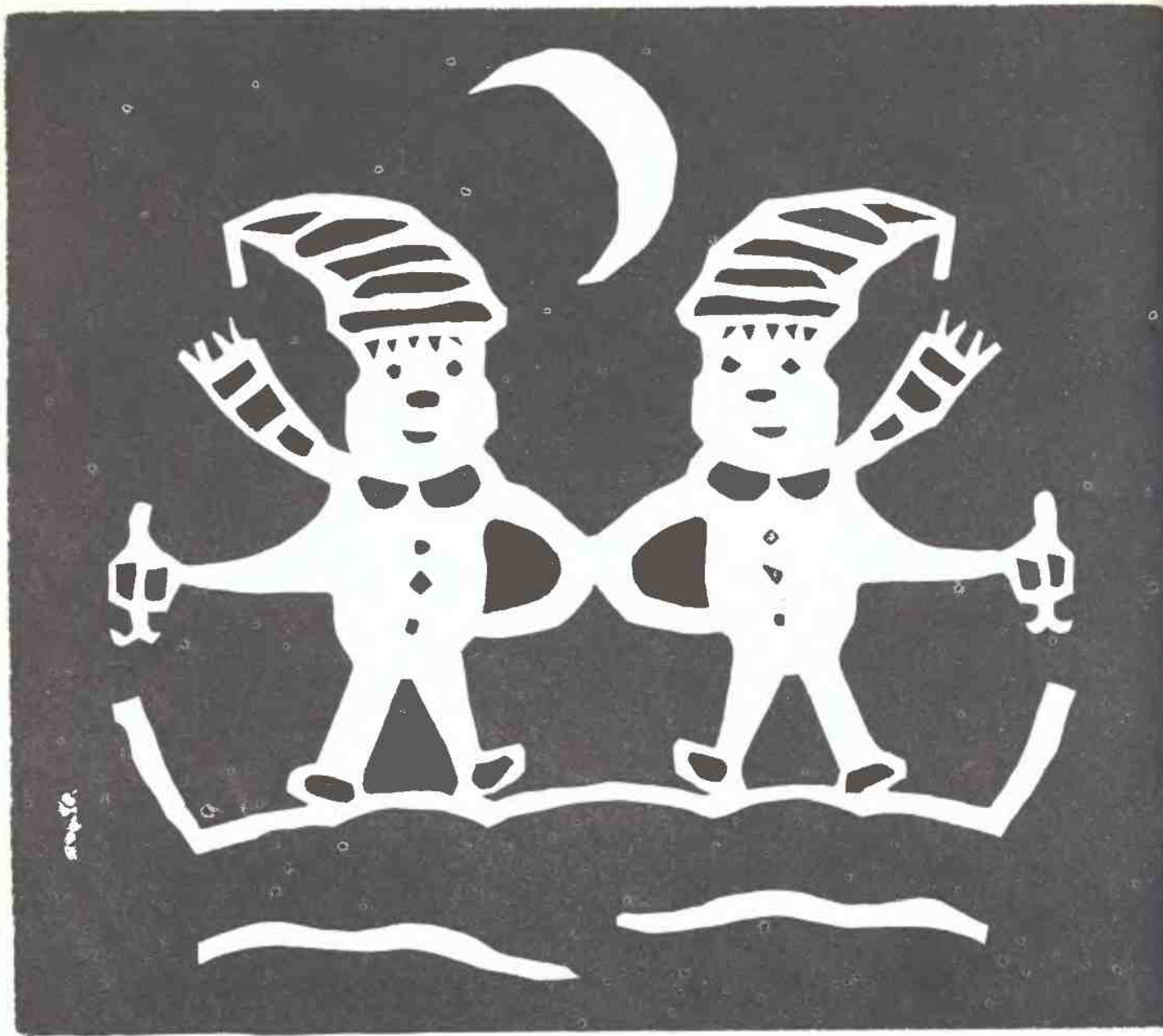
Опадає вже день,
Як червоний мак...
Повертається сон
До моїх вікон.

ВЕСНЯНІ САДИ

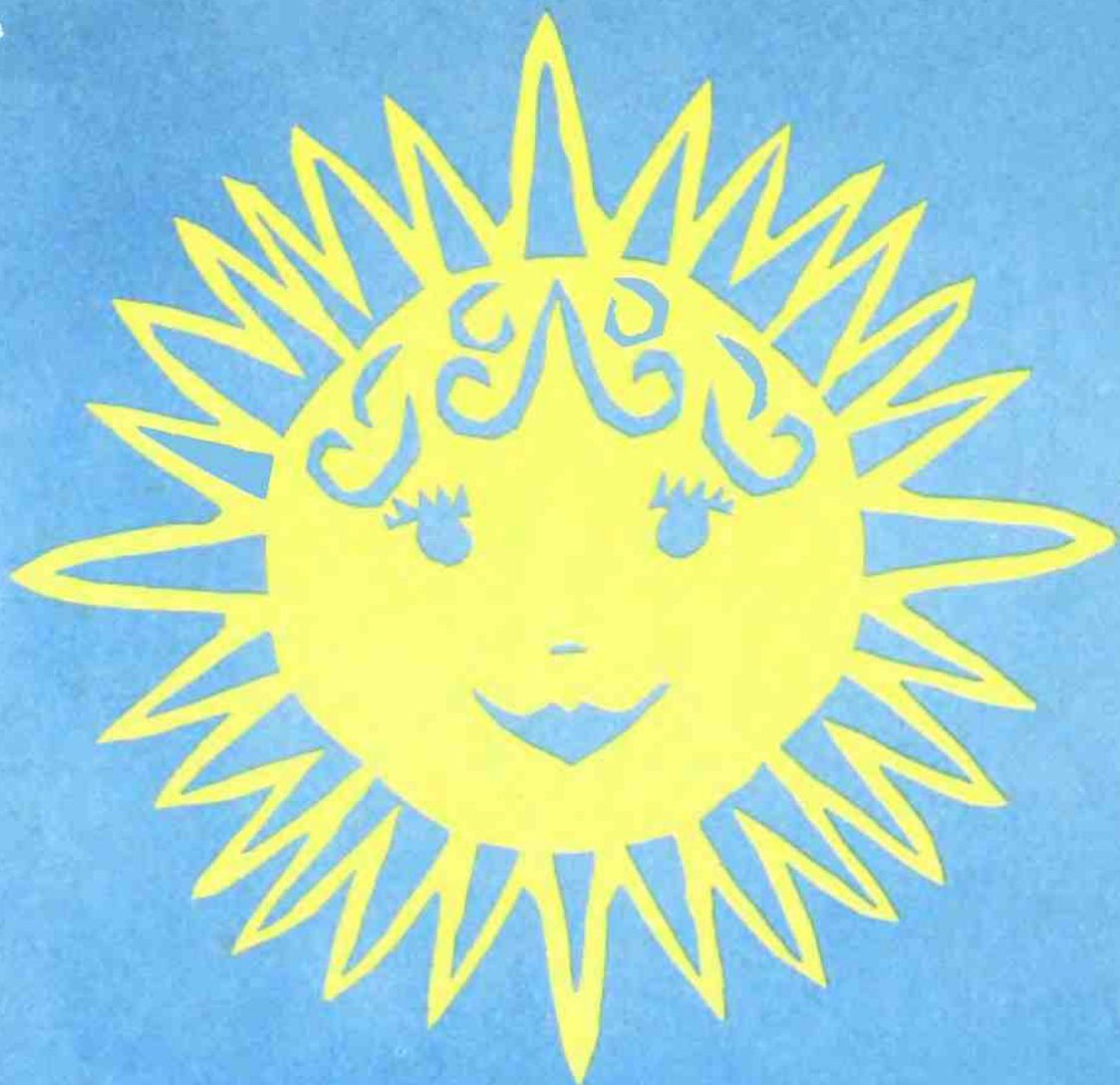
Задзвеніли сади піснями,
Одягнулися в білі плаття.
І розквітлими пелюстками
Запалали, немов багаття.

НІЧ

Блідим на воді полотном
Простелеться відблиск місяця.
Прозорим легким рукавом
Хмарина махне — небо втішиться.

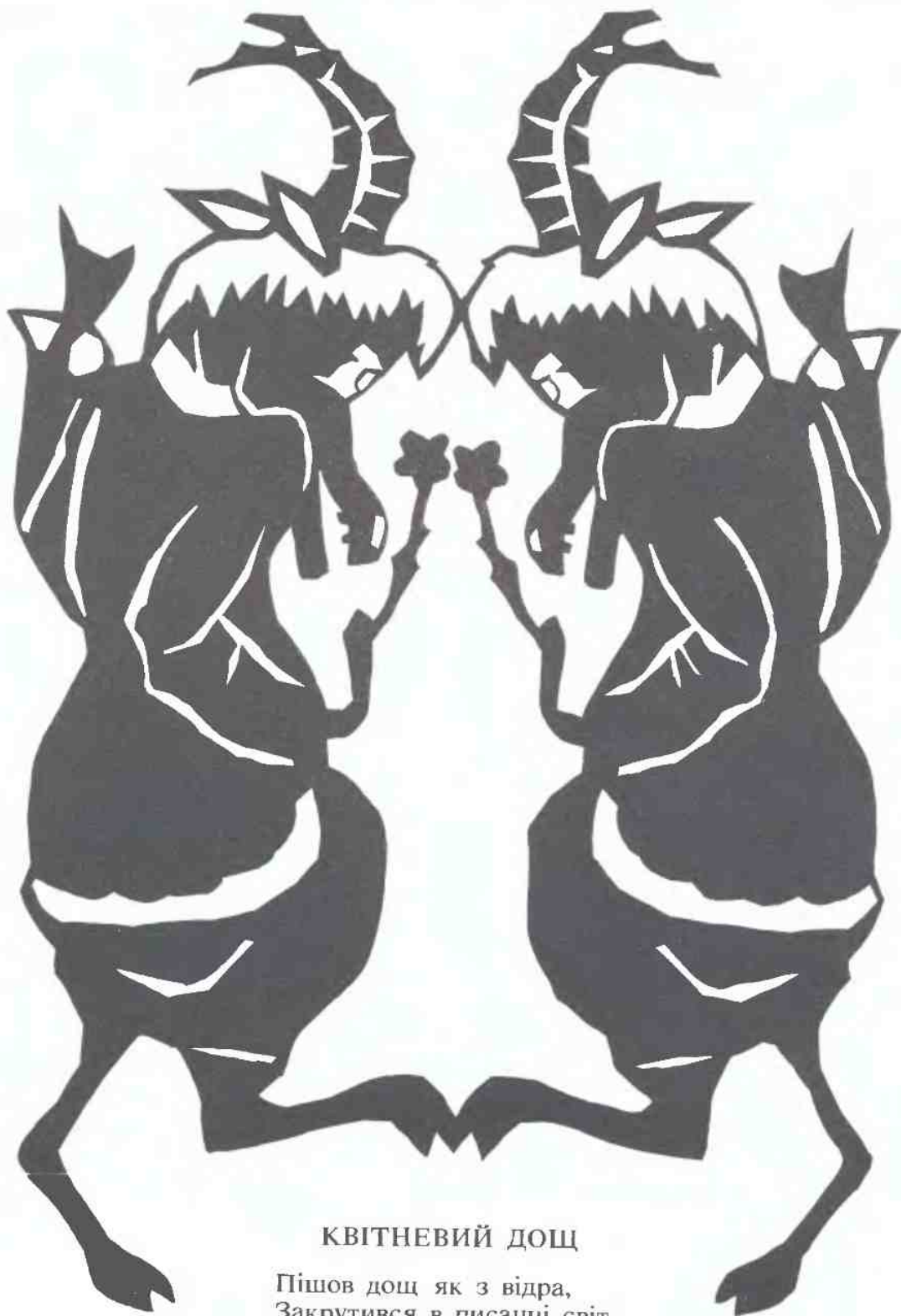
Сховався пугач і пугукає
Під пишною гривною почі.
Нічні таємничі звуки
Заячі вуха лоскочуть.

ТАТОВЕ СОНЕЧКО

Мій тато любить малювати
Весну розквітлу, літо, хату...
Аж сонечку цікаво стане,
Як у вікно до нас загляне.

І скаже сонечко мені:
«Христинко, будемо дружити,
Як сонце з сонечком світити
Для татка рідного в вікні».

КВІТНЕВИЙ ДОЩ

Пішов дощ як з відра,
Закрутився в писанці світ.
Як рогата коза, гроза
Розполохала перший цвіт.

ТРАВИЧКА

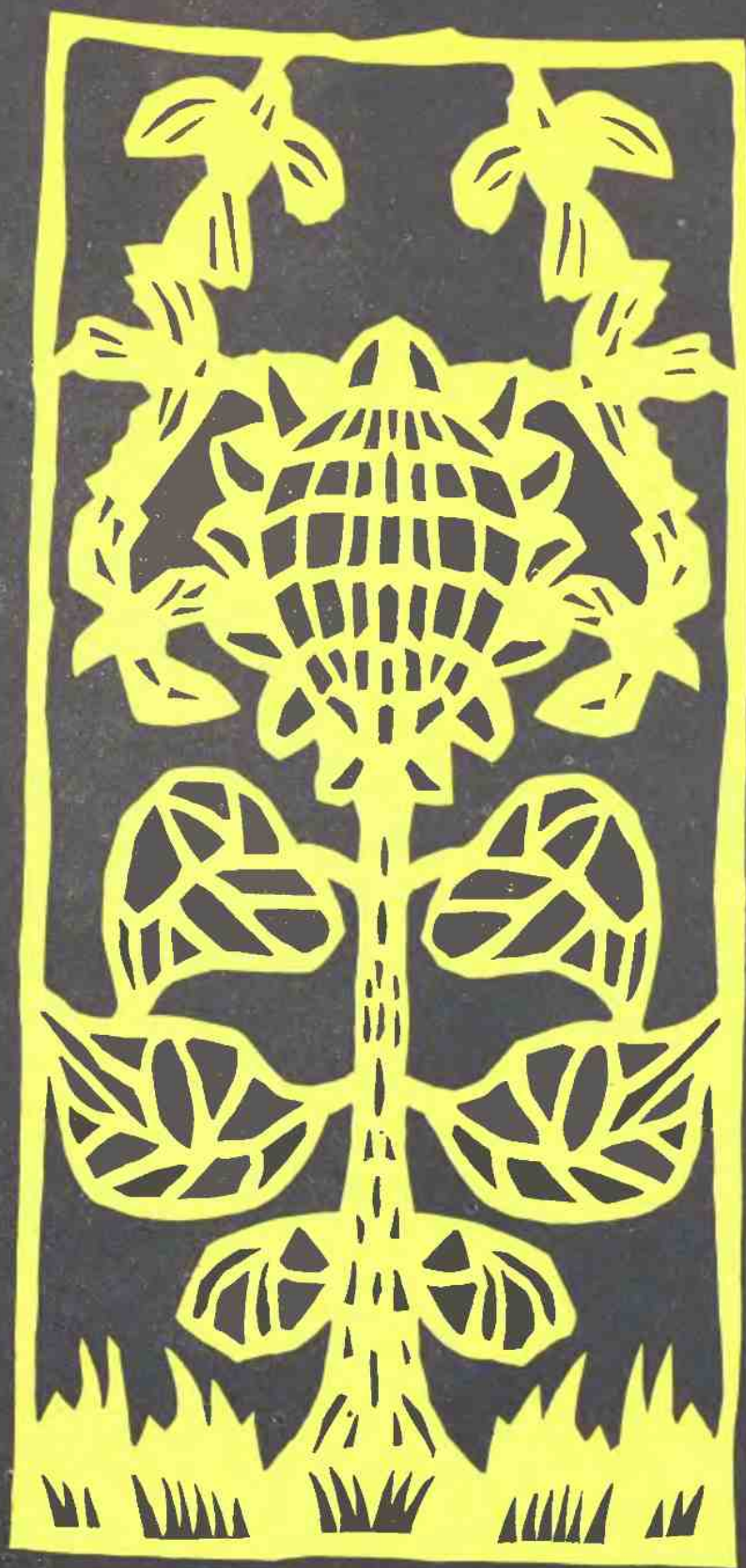
Небо чисте, голубе,
Світить сонце золоте,
А травичка молода,
Мов зелена вода,
А по ній пливуть кульбаби
І весну везуть до баби.

КАЛЕЙДОСКОП ЛІТА

Зупинилось на моїх губах сонце,
Як ранкова роса, заблищало.
Я дивлюся у книжку літа
І суничні сторінки читаю...
А навколо копиці пахнуть,

Я на кладці сиджу і бачу:
Он качки по воді траскочуть,
Наче хочуть крильми підняти
Нашу річку і з нею злетіти
Ген високо, під білі хмари.

ОСІННЯ ГАВА

І знову за вікнами осінь крилата,
Шепочеться листя із нашою хатою...
А привиди босі в холодних туманах
Сидять і на когось готують замах.

По небі літають насуплені хмари,
І місяць навкруг розсипає чари.
У кожного є невідкладна справа —
На зиму чекає замислена гава.

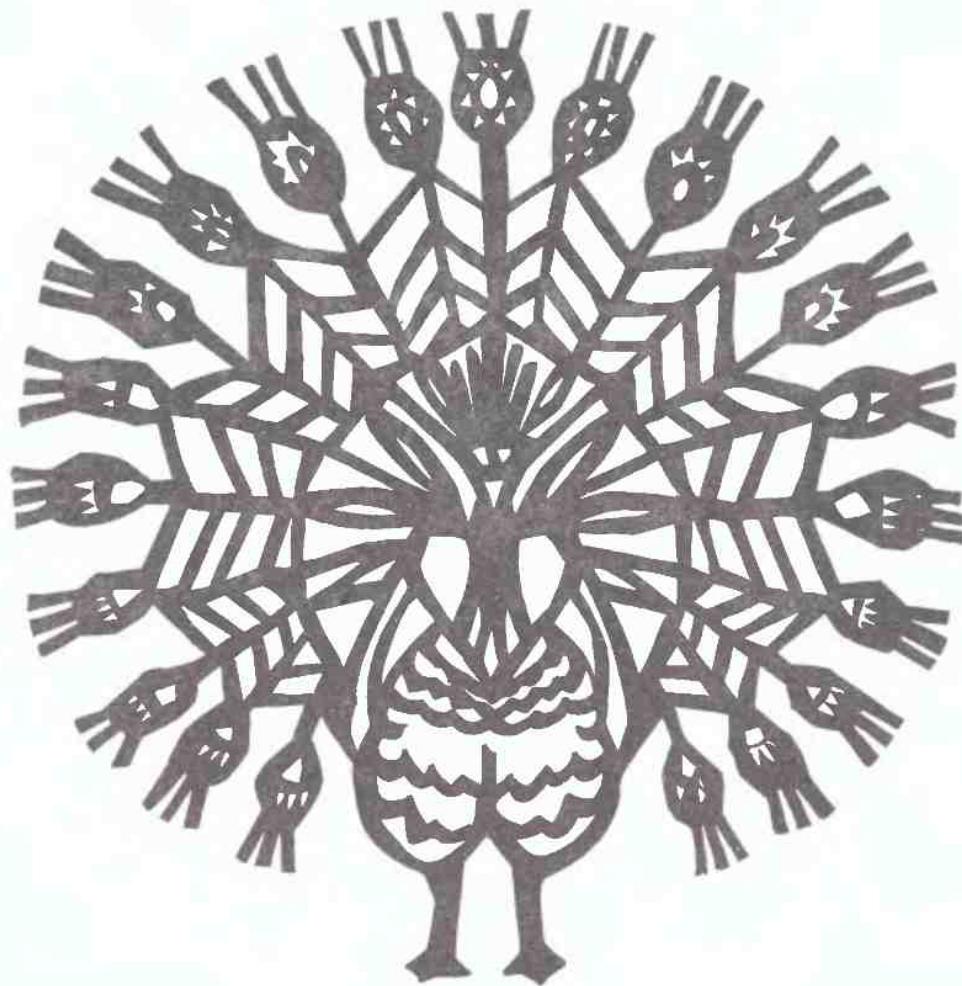

ПАВЛИНА І ПАВА

Нашу Павочку, Павлину
Не відірвеш на хвилину,
Все б у дзеркалі стояла,
Нові сукні приміряла.

Ходить пава по подвір'ю,
Розпускає пишне пір'я,
Що блищить, мов самоцвіти,
Щоб позаздрили сусіди.

Я дивлюся зліва, справа —
Хто Павлінка, а хто пава?

ЛЕДАЧИЙ КІТ

Вийшов на небо місяць вусатий,
Глянув на нього котяра пузатий,
Зразу відчув, що уже дві хвилини
Він є голодний і треба драбини,

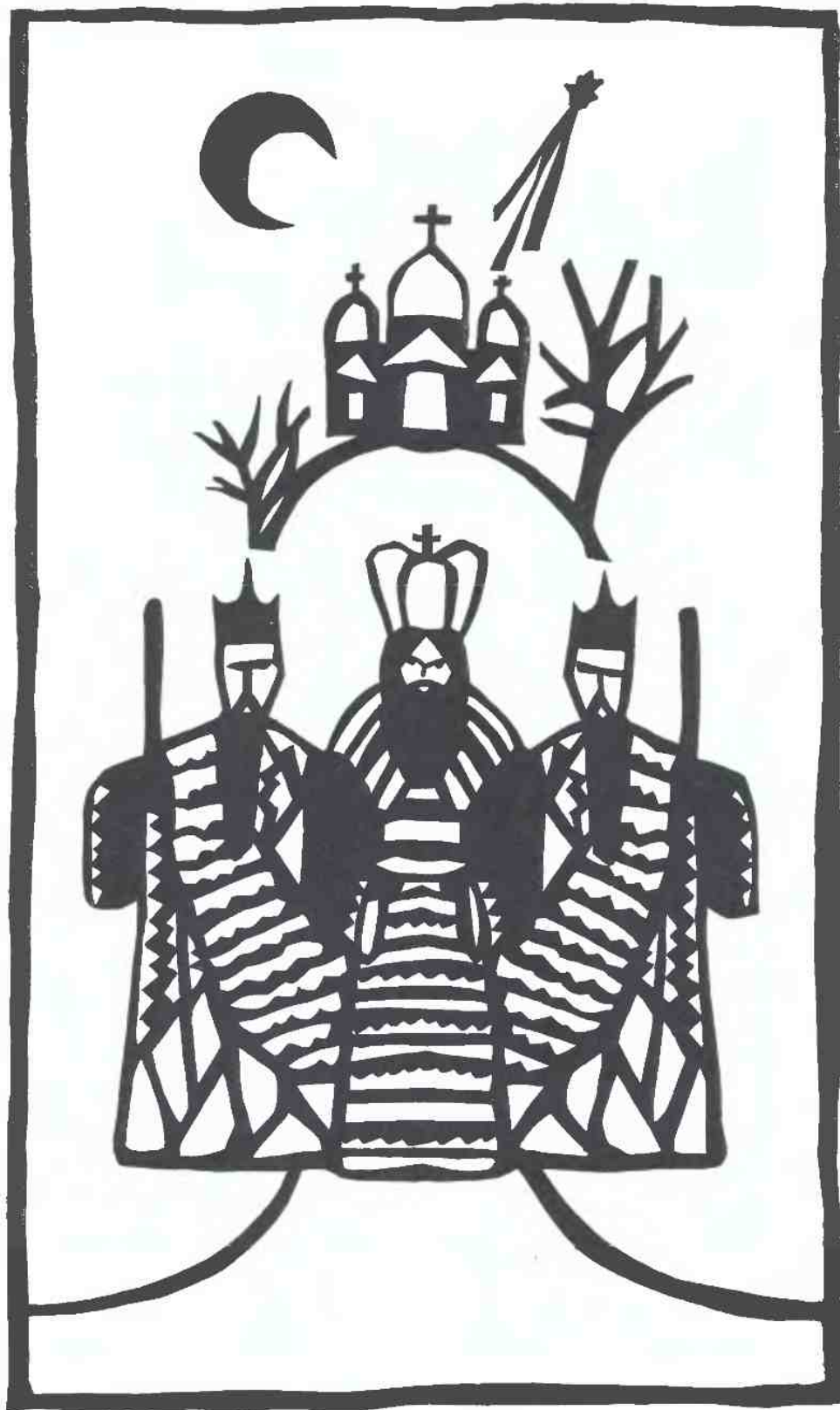
Бо можна по ній до неба дістати
І місяць солодкий смачно лизати.
Та поки він мріяв, співав, муркотав,
Місяць-медяник із неба пропав.

НА БАЗАРІ

Ішов пес з котом на базар
Продавать незвичайний товар.
Кіт-воркіт — свої колискові,
А собака — сні кольорові.

Обминали їх люди поспішно,
Бо не треба їм снів ані пісні.
Коліскові і сні кольорові
Залишились собаці й котіві.

ВЕРТЕП

Тріє царів виступають,
Коляду розпочинають...
Наш вертеп — як веремія,
Я за дідька в ньому дію.
І братаюся з чортами,
Крутим віхолу хвостами.
Смерть літає на косі,

І бояться нас усі.
Небо світиться зорею,
Бо Різдво іде землею.
Добрий ангел між людьми
Ніжно шелестить крильми.
Ми із ним сміємся дзвінко,
Бо насправді — то Маринка.

ВІДВАЖНИЙ СНІГОВИК

Наш відважний сніговик
Взувся в дідів черевик
І гукає до луни,
Щоб не кликала весни,

Бо як палицею трісне,
То такий мороз потисне,
Що її, луну, мов дзигу,
Закує в ріці під кригу.

З М І С Т

Качан Анатолій. Писанковий світ		Квітневий дощ	14
Христини Білоус	3	Травичка	15
До Львова	5	Калейдоскоп літа	15
Великдень	7	Осіння гава	17
Сонце на гойдалці	7	Павлина і пава	19
Колискові	9	Ледачий кіт	19
Сон	9	На базарі	20
Весняні сади	11	Дві пліткарки	21
Ніч	12	Вертеп	22
Татове сонечко	13	Відважний сніговик	22

Літературно-художнє видання

БІЛОУС ХРИСТИНА ОРЕСТІВНА ВЕРТЕПНА ЗІРКА

Вірші

Для молодшого та середнього шкільного віку

Витинанки авторки в оформленні

Целешка Олександра Петровича

Передмова Качана Анатолія Леонтійовича

Редактор Н. В. Кир'ян

Художній редактор Д. П. Присяжнюк

Технічний редактор Л. В. Маслоva

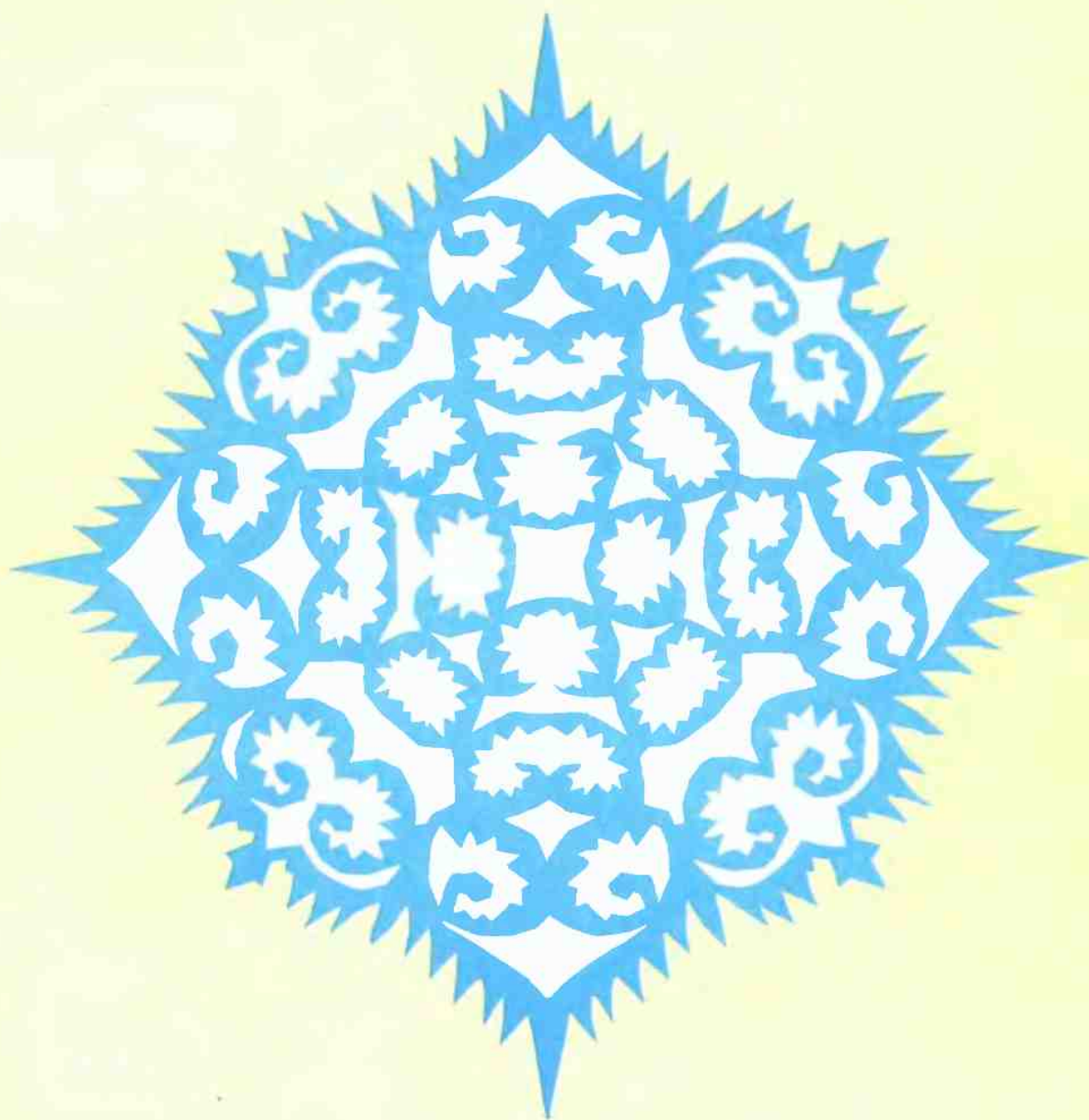
Коректор Н. С. Мицик

Здано на виробництво 20.09.91. Підписано до друку 27.12.91.
Формат 84×108/16. Папір офсетний № 2. Гарнітура таймс. Друк
офсетний. Умовн. друк. арк. 2,52. Умовн. фарб.-відб. 11,55. Обл.-
вид. арк. 2,53. Тираж 48 000 пр. Зам. 1—3285.

Ордена Дружби народів видавництво дитячої літератури «Веселка»,
254655, Київ, МСН, Мельникова, 63.

Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання
«Поліграфкинг», 252057, Київ, Довженка, 3.

3570 11

Христина Білоус народилася 6 серпня 1976 року у Львові. Малювати, витинати і писати вірші почала змалку. Друкувалася в обласній і республіканській періодиці.

Христина навчається у Львівській художній школі, відвідує літературний гурток «Джерельце» при обласній бібліотеці для дітей. Вона — стипендіат Львівського відділення Дитячого фонду України.

«Вертепна зірка» — перша збірка юної поетеси і художниці.

